

Integreringsloven

Oppklareringer om integreringsloven 5. mai 2021

Statsforvaltaren i Møre og Romsdal

06.05.2021

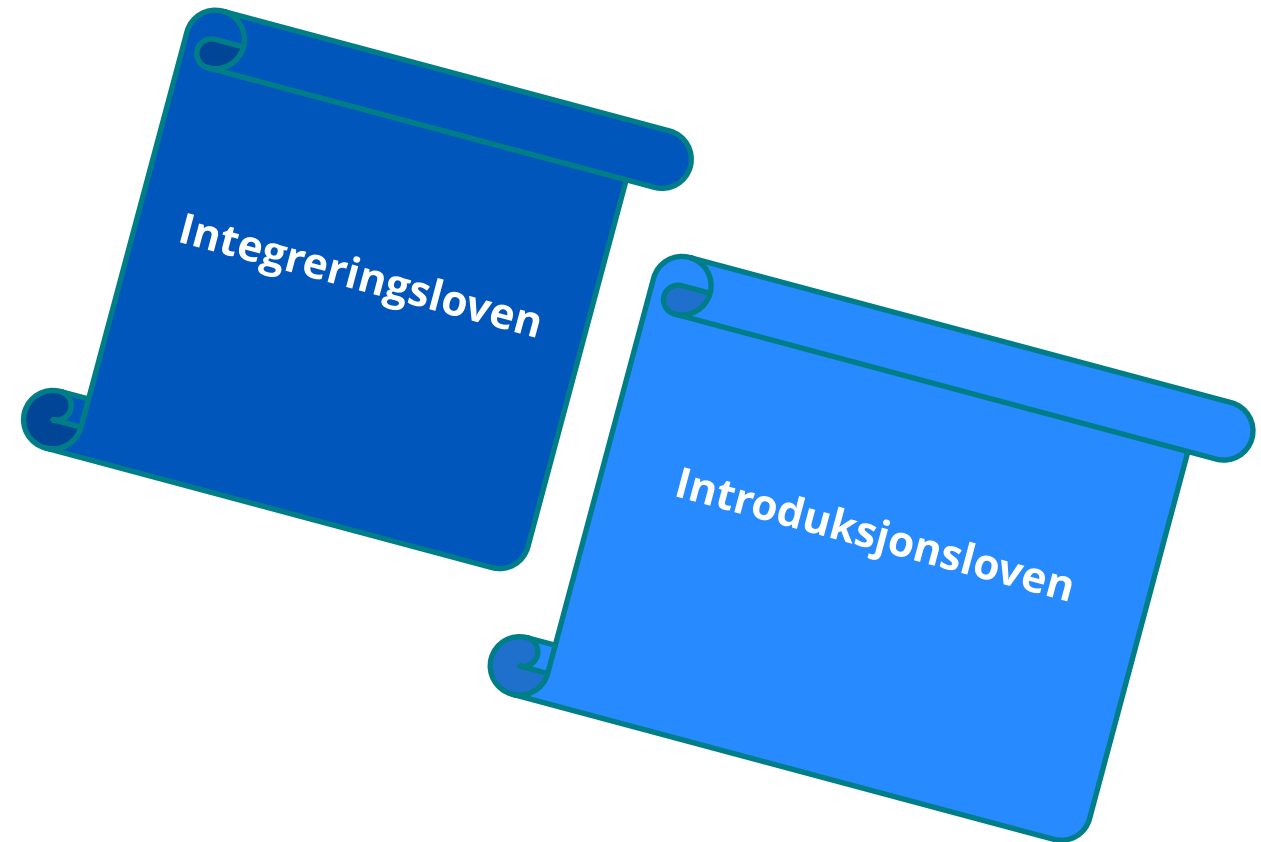

Integreringsloven vs introduksjonsloven

Fra 1. januar 2021 gjelder integreringsloven. Innvandrere som er bosett/vedtak etc. etter denne dato følger denne loven.

Andre som har fått bosetting/ vedtak i 2020 eller tidligere følger introduksjonsloven.

Det betyr at begge lovene følges og at introduksjonsloven fases ut etter hvert

Slutt mål og varighet av introduksjonsprogrammet

Kommunen skal sette et slutt mål

- Slutt målet får betydning for varighet av programmet

Spørsmål:

Kan slutt mål endres i løpet av programtiden?

om forlengelse skal være med i vurderingen når det settes slutt mål. Eller om slutt mål kun skal settes ut fra det som er realistisk å oppnå i ordinær programtid.

Svar: Slutt mål og varighet av introduksjonsprogrammet

I Lovens forarbeider (Prop. 89 L 2019-2020) står det:

Slutt mål kan endres i løpet av programtiden. Er progresjonen til deltakeren raskere enn forventet avsluttes programmet. Introduksjonsprogrammet kan forlenges bare viss det er grunn til at deltakeren vil oppnå sitt slutt mål med forlenging. Programmet avsluttet også dersom varigheten av programmet utløper før deltageren har oppnådd slutt målet.

Merknader til prop sier også:

Bestemmelsen regulerer slutt mål og varighet av introduksjonsprogrammet. Det fremgår av *første ledd* at kommunen skal sette et slutt mål for den enkeltes deltagelse i introduksjonsprogrammet. Slutt målet skal reflektere hva deltageren skal oppnå innen programmet avsluttes, og skal være så konkret som mulig. Hvilket slutt mål som settes for den enkelte får betydning for varigheten av programmet. Både slutt målet og varigheten av programmet fastsettes i integreringsplanen, jf. § 15. Slik får deltageren samlet informasjon om mål, varighet og annet innhold av programmet.

Sluttmål og varighet av introduksjonsprogrammet

Deltager med minimum utdanning på videregående nivå

- å kvalifisere til høyere utdanning eller arbeid
 - Varighet mellom tre og seks måneder
 - Kan forlenges med inntil seks måneder

Deltager under 25 år som ikke har minimum utdanning på videregående nivå fra før

- som hovedregel å fullføre videregående opplæring
 - Varighet mellom tre måneder og tre år
 - Kan forlenges med inntil ett år
- Andre sluttmaal enn å fullføre videregående opplæring
 - Varighet mellom tre måneder og to år
 - Kan forlenges med inntil ett år

For øvrige deltakere

- å komme i arbeid eller fullføre hele/deler av grunnskole eller vg. oppl.:
 - En gruppe med stort spenn i hvilket sluttmaal som kan settes – vurderes konkret
 - Varighet mellom tre måneder og to år
 - Kan forlenges inntil ett år

Sluttmaal å fullføre vg. oppl.:

- Varighet mellom tre måneder og tre år
- Kan forlenges med inntil ett år

Opplæring i norsk og norskmål

- Det stilles krav om oppnådd minimumsnivå i norsk (norskmål)
 - Minimumsnivået finner dere i forskrift til oppl. §28.
- En må også se minimumsnivået opp mot sluttmålet da enkelte yrker krever en høyere minimumsnivå i norsk ved lov.
- Kommuner kan også ha høyere krav enn minimumsnivået.

«Deltakere med rett og plikt jf § 26:

Nå som deltakerne får et visst antall mnd/år med norskopplæring, er det av betydning hvilket tidspunkt vi skal telle fra;

- Skal vi bruke Vedtaksdatoen fra UDI fattes eller fra datoen deltakeren starter norskopplæring. Det kan skille en del uker mellom disse datoene slik at tid med opplæring kan bli mindre enn det de har vedtak om.»*

Svar:«Deltakere med rett og plikt jf § 26:

- 1.For personer som har søkt om oppholdstillatelse fra Norge, så begynner fristen som utgangspunkt å løpe ved vedtaksdatoen for oppholdstillatelsen.
- 2.For personer som har søkt fra utlandet, begynner fristen å løpe fra ankomst Norge. I praksis innebærer det for beregningen av frist i Nasjonalt introduksjonsregister (NIR) den datoen som personen effektuerer tillatelsen sin hos politiet, fordi dette er den første dataen som IMDi mottar etter at personen har ankommet Norge.
- 3.Et unntak fra pkt. 1 gjelder personer som har begrenset oppholdstillatelse som medlem av barnefamilie etter utlendingsloven § 38 femte ledd bokstav a eller b. For denne gruppa begynner fristen å løpe ved vedtaksdatoen for den første fornyelsen av tillatelsen.
- 4.For personer som har fått oppholdstillatelse som kollektivt beskyttet, begynner fristen å løpe fra de blir bosatt etter avtale.

Det er altså et av tidspunktene ovenfor fristen begynner å løpe fra, og derfor viktig at kommunen gir tilbud om opplæring så raskt som mulig, slik at personen rekker å nå norskmålet sitt innen fristen.

Fritak for plikt til 50 timer samfunnskunnskap

- om gjennomført og bestått statsborgerprøve på norsk kan gi fritak for plikt til 50 timer samfunnskunnskap.
- Aktuell deltaker har rett og plikt til norsk og samfunnskunnskap.

Svar: Fritak for plikt til 50 timer samfunnskunnskap

For personer som omfattes av integreringsloven:

- Etter integreringsloven § 29 kan personer som dokumenterer et minimum av kunnskaper om det norske samfunnet, etter søknad, fritas plikt til å delta i opplæring i samfunnskunnskap. Det er gitt forskriftsbestemmelse om hvilken dokumentasjon som er nødvendig for å kunne få fritak.
- Alternative former for dokumentasjon på tilstrekkelig kunnskap er angitt i en uttømmende liste i integreringsforskriften § 24.
- Bestått prøve i samfunnskunnskap på et språk deltageren forstår er ett av alternativene, mens bestått statsborgerprøve **ikke** er et av alternativene nevnt i forskriftsbestemmelsen. Bestått prøve i samfunnskunnskap på et språk deltageren forstår og bestått statsborgerprøve sidestilles heller ikke på annen måte i integreringsforskriften.

Svar: Fritak for plikt til 50 timer samfunnskunnskap

For personer som omfattes av introduksjonsloven:

- Etter introduksjonsloven § 17 foreligger det ikke rett og plikt til deltagelse i opplæring i samfunnskunnskap dersom personen kan dokumentere tilstrekkelige kunnskaper om samfunnet. Det er gitt forskriftsbestemmelse om hvilken dokumentasjon som er nødvendig for å kunne få fritak.
- Alternative former for dokumentasjon på tilstrekkelige kunnskaper om det norske samfunnet er definert som uttømmende liste i forskrift om opplæring i norsk og samfunnskunnskap for nyankomne innvandrere § 3.
- Bestått avsluttende prøve i samfunnskunnskap er et av alternativene, mens bestått statsborgerprøve *ikke* er et av alternativene nevnt i forskriftsbestemmelsen. Bestått prøve i samfunnskunnskap og bestått statsborgerprøve sidestilles heller ikke på annen måte i forskrift om opplæring i norsk og samfunnskunnskap for nyankomne innvandrere.

Svar: Fritak for plikt til 50 timer samfunnskunnskap

Prøve i samfunnskunnskap og statsborgerprøven

- Prøven i samfunnskunnskap er en egen prøve som er utviklet i tråd med kravet som stilles i forskrift om opplæring i norsk og samfunnskunnskap for nyankomne innvandrere § 17 andre ledd og i integreringsforskriften § 34 tredje ledd, om at prøven skal teste at deltageren har nådd målene i læreplanen til faget. Det er ikke mulig å oppfylle kravet om bestått prøve i samfunnskunnskap ved å ha bestått statsborgerprøven, da statsborgerprøven ikke er utviklet i henhold til forskriftsbestemmelsene som nevnt like over.
- Når det gjelder kravet i statsborgerloven om å ha bestått prøve i samfunnskunnskap, kan dette oppfylles ved å ha bestått statsborgerprøven eller avsluttende prøve i samfunnskunnskap *på norsk*. Statsborgerforskriften har egne bestemmelser om unntak fra krav om gjennomført opplæring. Unntakene tilsvarer fritaksgrunnene etter introduksjonsloven. UDI har ved søknad om norsk statsborgerskap selv myndighet til å vurdere om vilkårene for innvilgelse er oppfylt, og om unntaksbestemmelsene kommer til anvendelse. Ved søknad om statsborgerskap er UDI ikke bundet av om søker er gitt fritak fra plikt til opplæring i samfunnskunnskap fra kommunen eller ikke.

Overgangsregler for integreringsloven

- I juridisk veileder til ny integrering lov, kapittel 9, sluttbestemmelser § 50 og 51 står det: De som har fått innvilget oppholdstillatelse før Integreringsloven trer i kraft (01.01.2021), omfattes av introduksjonsloven.
- Eksempel:
 - en familiegjenforent person som har fått oppholdstillatelse etter utlendingsloven av UDI i oktober 2020. Slik jeg tolker juridisk veileder er det da introduksjonsloven som gjelder for henne.
 - en person i IMDI som hadde sagt at det ikke er vedtaksdato for oppholdstillatelse som gjelder (oktober 2020), men effektivering av vedtaket hos politiet, i dette tilfelle ble vedtaket effektuert i 2021 og da mente Imdi at ny integrerings lov kommer til anvendelse.
- Hva er riktig anvendelse av loverk i dette eksemplet? Kommer introduksjonslov eller ny integrerings lov til anvendelse?

Svar: Overgangsregler for integreringsloven

For personer som har søkt om oppholdstillatelse fra utlandet og fikk innvilget tillatelse i 2020, så er det datoen for ankomst Norge som avgjør hvorvidt personen er omfattet av introduksjonsloven eller integreringsloven, jf. integreringsloven § 51 sammenholdt med integreringsforskriften § 72 første ledd.

For at IMDi skal kunne fastslå at personen har ankommet Norge, og beregne potensielle rettigheter i Nasjonalt introduksjonsregister (NIR), har vi behov for en data som tilsier at personen er i landet. I praksis mottar ikke IMDi noen slik data før personen har vært hos politiet og effektivt oppholdstillatelsen sin. Vi ønsket i utgangspunktet å benytte dato for registrering hos folkeregisteret som en alternativ datakilde for ankomsttidspunkt, men vi oppdaget da at det er mulig å registrere tilflyttingstidspunkt tilbake i tid, og de tilfellene ble personen beregnet etter begge regelverk. For at vi skal unngå å få flere slike tilfeller, vil vi for fremtiden legge **effektiveringstidspunktet** til grunn for beregningen av ankomst Norge i NIR. Dette er bakgrunnen for tilbakemeldingen som en kommune fikk, som det refereres til nedenfor.

Det er både UDI og politiet som kan innvilge oppholdstillatelser. Dette avhenger av hvilken type oppholdsgrunnlag personen søker på. Videre er det slik at alle som har søkt fra utlandet må effektivt oppholdstillatelsen sin ved oppmøte hos politiet, og det er deretter mulig å registrere seg hos Folkeregisteret.